

Kwiecień – Wspólne wzrastanie w wierze

*Jeśli by kto oddał za miłość całe bogactwo swego domu
pogardzą nim tylko. /PnP 8.7/*

- konflikt „być” i „mieć”
- wspólna modlitwa małżonków i dzieci
- świętowanie niedzieli
- życie Słowem Bożym na co dzień
- pielęgnowanie rodzinnego rytuału chrześcijańskiego
- jak prowadzić rodzinny dialog z dziećmi o wartościach zakorzenionych w wierze
- jak chronić dzisiaj wartość wiary w rodzinie
- rodzinna katecheza

Czytania:

1J 2,23 *Każdy, kto nie uznaje Syna, nie ma też i Ojca, kto zaś uznaje Syna, ten ma i Ojca. Wy zaś zachowujecie w sobie to, co słyszeliście od początku. Jeżeli będzie trwało w was to, co słyszeliście od początku, to i wy będziecie trwać w Synu i Ojcu. A obietnicą tą, daną przez Niego samego, jest życie wieczne.*

Wj 20,12 *Czczij ojca twego i matkę twoją, abyś długo żył na ziemi, którą Pan, Bóg twój, da tobie.*

Ef 6, 1-3 *Dzieci, bądźcie posłuszne w Panu waszym rodzicom, bo to jest sprawiedliwe. Czczij ojca twego i matkę - jest to pierwsze przykazanie z obietnicą - aby ci było dobrze i abyś był długowieczny na ziemi.*

Ef 4, 2 *Z całą pokorą i cichością, z cierpliwością, znoście siebie nawzajem w miłości.*

Mt 12, 50 *Kto pełni wolę Ojca mojego, który jest w niebie, ten jest Mi bratem, siostrą i matką.*

Łk 2,41-52 ⁴¹ *Rodzice Jego chodzili co roku do Jerozolimy na Święto Paschy.* ⁴² *Gdy miał lat dwanaście, udali się tam zwyczajem świątecznym.* ⁴³ *Kiedy wracali po skończonych uroczystościach, został Jezus w Jerozolimie, a tego nie zauważyli Jego Rodzice.* ⁴⁴ *Przypuszczając, że jest w towarzystwie pątników, uszli dzień drogi i szukali Go wśród krewnych i znajomych.* ⁴⁵ *Gdy Go nie znaleźli, wrócili do Jerozolimy szukając Go.* ⁴⁶ *Dopiero po trzech dniach odnaleźli Go w świątyni, gdzie siedział między nauczycielami, przysłuchiwał się im i zadawał pytania.* ⁴⁷ *Wszyscy zaś, którzy Go słuchali, byli zdumieni bystrością Jego umysłu i odpowiedziami.* ⁴⁸ *Na ten widok zdziwili się bardzo, a Jego Matka rzekła do Niego: «Synu, czemuś nam to uczynił? Oto ojciec Twój i ja z bólem serca szukaliśmy Ciebie».* ⁴⁹ *Lecz On im odpowiedział: «Czemuście Mnie szukali? Czy nie wiedzieliście, że powinienem być w tym, co należy do mego Ojca?»* ⁵⁰ *Oni jednak nie zrozumieli tego, co im powiedział.* ⁵¹ *Potem poszedł z nimi i wrócił do Nazaretu; i był im poddany. A Matka Jego chowała wiernie wszystkie te wspomnienia w swym sercu.* ⁵² *Jezus zaś czynił postępy w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi.*

2205 Rodzina chrześcijańska jest komunią osób, znakiem i obrazem komunii Ojca i Syna w Duchu Świętym. Jej działanie w dziedzinie prokreacji i wychowania jest odbiciem stwórczego dzieła Ojca. Jest ona wezwana do uczestnictwa w modlitwie i ofierze Chrystusa. Codzienna modlitwa i czytanie słowa Bożego umacniają w niej miłość. Rodzina chrześcijańska jest powołana do ewangelizacji i misji.

2206 Związki wewnątrz rodziny kształtują pokrewieństwo odczuć, uczuć i dążeń, które wypływają przede wszystkim z wzajemnego szacunku osób. Rodzina jest uprzywilejowaną wspólnotą, wezwaną do urzeczywistniania "wspólnej wymiany myśli pomiędzy małżonkami oraz troskliwego współdziałania rodziców w wychowywaniu dzieci".

2226 Rodzice powinni rozpocząć wychowanie do wiary od wczesnego dzieciństwa. Zaczyna się ono już wtedy, gdy członkowie rodziny pomagają sobie wzrastać w wierze przez świadectwo życia chrześcijańskiego zgodnego z Ewangelią. Katecheza rodzinna poprzedza i ubogaca pozostałe formy nauczania wiary i towarzyszy im. Zadaniem rodziców jest nauczyć swoje dzieci modlitwy oraz pomóc im odkryć powołanie jako dzieci Bożych.

Katechizm Kościoła Katolickiego, Pallottinum, Poznań 1994, s.503,507.

Wybrane fragmenty nauczania Prymasa

MIŁOŚĆ JEST ZWIĄZANA Z OFIARĄ

„Z doświadczenia wiemy, że w życiu małżeńskim nie brak trudności i cierpień, czasami nawet ciężkich. Związek Chrystusa i Kościoła też jest owocem męki i śmierci. Chrystus bowiem umiłował swój Kościół do tego stopnia, że poniósł śmierć na Kalwarii, a Kościół umiłował Chrystusa aż do męczeństwa. Z jednej i z drugiej strony miłość jest ofiarą. Prawdziwa miłość międzyludzka także nie może uniknąć ofiary. Chrześcijańscy małżonkowie mogą zapewnić swemu związkowi wartość znaku względem miłości Chrystusa i Kościoła tylko wtedy, jeżeli zgodzą się, by ich życie naznaczone zostało pieczęcią krzyża. Przyjęcie krzyża w małżeństwie uświadamia nam jeszcze i tę prawdę, że wzajemna miłość chrześcijańskich małżonków uczestniczy w paschalnej tajemnicy Chrystusa, to jest w jego męce, śmierci i zmartwychwstaniu. Stąd czerpią swą moc wszystkie sakramenty Kościoła, a także sakrament małżeństwa. Łaska zaś tego sakramentu umacnia małżonków na święte życie, to znaczy na to, aby pilnie pielęgowali i modlitwą wypraszali sobie trwałą miłość, wielkoduszność i ducha ofiary (zob. konstytucja „Gaudium et spes”, 49).”

S. Wyszyński, *Słowo pasterskie o sakramentalnym znaczeniu małżeństwa*, Warszawa, 26 XI 1974, w: Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, *Nauczanie o małżeństwie i rodzinie. Antologia tekstów 1925-1981*, Instytut Papieża Jana Pawła II, Warszawa 2013, s. 1080

ZADANIA DLA KAŻDEJ RODZINY

1. Należy ożywić w świadomości, że każdy człowiek w rodzinie domowej pochodzi z miłości Boga – Ojca.
2. Należy pamiętać, że jesteśmy wszyscy kształtowani przez Tróję Świętą: przez Ojca – Dawcę Życia, przez Syna – Zbawcę każdego z nas i przez Ducha Uświęciela.

3. *Należy pamiętać o wielkim wysiłku Kościoła, który od momentu naszego chrztu nieustannie oświeca nas i uświęca.*
4. *Należy uszanować i zachować sakramentalność więzi małżeńskiej, jako podstawy więzi rodziny domowej.*
5. *Należy pamiętać, że każda rodzina chrześcijańska podejmuje zadanie Kościoła w swoim życiu domowym, a czyni to przez zawierzenie Ewangelii, przez obronę łaski uświęcającej w sercach swoich członków i przez życie eucharystyczne. Niechaj Słowo Boże obficie mieszka w każdej rodzinie.*
6. *Należy uczynić wszystko, aby każda rodzina była szkołą ofiarnego życia dla wszystkich bliźnich, a więc wychowania społecznego. Niech ewangeliczna miłość społeczna, która doskonali się w codziennym życiu domowym, rządzi naszymi rodzinami; szczególnie proszę o to, aby wszyscy zachowali jedność wzajemną i pokój w słowie.*
7. *Należy podjąć ofiary z własnych upodobań, które są nieraz tak szkodliwe dla właściwej atmosfery chrześcijańskiej „domowego Kościoła w rodzinie”. Proszę, aby wszyscy wyrzekli się nadużywania napojów alkoholowych i szerzyli trzeźwość; by wyrzekli się palenia tytoniu, który jest tak szkodliwy dla czystości domowego klimatu. To wyrzeczenie jest niezbędne dla zdrowia rodzących się dzieci.*
8. *Należy w każdej rodzinie przestrzegać obowiązku wspólnej modlitwy. Niech wszyscy od wczesnego ranka wołają: „Ojcze nasz” i przywołują Matkę Chrystusową, zwłaszcza odmawiając: „Anioł Pański” – modlitwę wybitnie rodzinną, którą przypomniał światu w porę Ojciec Święty Jan Paweł II. Proszę, by przynajmniej raz w ciągu dnia cała rodzina domowa odmówiła wspólnie „Wierzę w Boga”, a na wieczorny Apel Jasnogórski pozdrawiała Matkę Chrystusa i naszą, słowami – „Zdrowaś Maryjo”.*

S. Wyszyński, List wielkopostny Prymasa Polski nt. „Rodzina Kościołem domowym”. Do duchowieństwa i wiernych archidiecezji gnieźnieńskiej i warszawskiej, Gniezno - Warszawa, 2 II 1979, w: Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, *Nauczanie o małżeństwie i rodzinie. Antologia tekstów 1925-1981*, Instytut Papieża Jana Pawła II, Warszawa 2013, s. 1004

RODZINA TWIERDZĄ WIARY

„Rodzina jest niejako pierwszą świątynią, gdzie dzieci dowiadują się o Bogu, jest pierwszą szkołą wychowania chrześcijańskiego. To, co ojciec i matka przekazą dziecku z prawd wiary, tak zapada w duszę, jest taką siłą potęgą, że pozostaje niezatarte w sercu człowieka nieraz do końca życia, choćby przeszedł on przez całe okresy błędnych dróg. Zdarza się, że po latach odejścia od Boga, a może i wojowania z Nim, człowiek udręczony życiem wraca do prawd, które wpoila mu matka. Dlatego, gdy Bóg jest usuwany z wychowania i ze wszystkich miejsc publicznych, musi się znaleźć w Polsce bezpieczne miejsce dla Niego. Poza świątynią tym miejscem jest rodzina, najmniejsza komórka życia społecznego i najmniejsza społeczna komórka życia Kościoła. »Rodzina musi stać się twierdzą wiary«, gdzie uratuje się życie Boże w Jezusie Chrystusie; gdzie przekaże się prawdy wiary dzieciom i młodzieży; gdzie usłyszą one o Bogu i Jego świętych prawach. Rodzice muszą stać się pierwszymi zwiastunami wiary dla swoich dzieci, a rodzina musi być «małym domowym Kościołem» (Sobór Watykański II)”.

S. Wyszyński, List Prymasa do polskich rodzin przygotowujących się na nawiedzenie kopii obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej, Gniezno, 15 VIII 1978, w: Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, *Nauczanie o małżeństwie i rodzinie. Antologia tekstów 1925-1981*, Instytut Papieża Jana Pawła II, Warszawa 2013, s. 988

RODZINA BOGIEM SILNA

„Napisano pod wizerunkiem Świętej Bożej Rodzicielki, Świętej Bożej Karmicielki: Rodzina Bogiem silna! Musimy sobie ten napis wtłoczyć przez oczy w mózgi i w serca. Będzie on tutaj wisiał przez cały rok, abyśmy przejęli się tym, iż rodzina jest Bogiem silna.

[...] Wy Rodzice Katolicy – chociaż każde z Was poczęło się z ojca i z matki, nie przestanie już istnieć i żyć będzie wiecznie – obok własnego zadania, macie jeszcze inne, rodzinne zadanie. Chrystus po to ustanowił sakrament małżeństwa – jak ustanowił również sakrament kapłaństwa – by żyć między Wami i uświęcić Wasze trudne życie. On chce Wam pomóc do wypełnienia Waszego zadania i posłannictwa.

[...] Wasza rodzina, z Boga poczęta, ma mieć Boga w swym łonie. Musicie więc dbać o dobro rodziny, o to, by Bóg był nie tylko jej Gościem, ale Obywatelem i Ojcem waszej rodziny.

[...] Niech rodzina chrześcijańska ma obyczaje katolickie: niech zaczyna dzień od modlitwy, a zwłaszcza pamięta o wspólnej modlitwie wieczornej, kiedy łatwiej się wszystkim zebrać razem. Niech mąż, żona i dzieci klękają do wspólnej rodzinnej modlitwy. Pamiętajcie, że w dniu waszego ślubu otrzymaliście od Kościoła Bożego posłannictwo do nauczania prawd wiary waszych dzieci. Rodzice Katolicy! Macie misję kanoniczną do nauczania waszych dzieci w rodzinie, jak kapłan ma misję, czyli posłannictwo od Kościoła, do nauczania wiernych w parafii, a biskup – w diecezji. Wy macie kanoniczne posłannictwo do nauczania swych dzieci prawd wiary w rodzinie. Zaczynajcie to wcześniej, nie odkładajcie na potem.”

S. Wyszyński, *Rodzina – Bogiem silna*. Do rodziców na progu piątego roku Wielkiej Nowenny podczas odnowienia Ślubów Jasnogórskich w parafii, Warka, 7 V 1961, w: Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, *Nauczanie o małżeństwie i rodzinie. Antologia tekstów 1925-1981*, Instytut Papieża Jana Pawła II, Warszawa 2013, s. 320

MEDYTACJA

Wspólne wzrastanie w wierze

„Wspinając się nad przepaścią, chwyciłem się metalowego łańcucha. Kiedy przyjrzałem mu się z bliska, przestraszyłem się, że się urwie, bo jego ogniwa wydały mi się bardzo kruche. Ale łańcuch wytrzymał. Jego ogniwa były trwale zespolone; Każde z nich - jak tylko mogło najmocniej - podtrzymywało swojego sąsiada. I dzięki temu łańcuch, który razem tworzyły, nie urwał się, pomimo swej pozornej kruchości. Panie, tak wielu przepaściom muszę stawić czoło w moim życiu. Tak wiele przepaści jest w życiu moich sąsiadów. Ale jeśli tylko chcesz, chwycimy się za ręce, Będziemy się mocno trzymać I stworzymy razem przepiękny łańcuch ludzkich rąk, którym ozdobimy Raj”.

Michel Quoist - bystry obserwator tego, co nas otacza - dostrzega moc łańcucha, który zbudowany jest z wielu ogniwi. Jedno ogniwo trzyma drugie i tak powstaje moc. Obraz ten przenosi w świat ludzi, którzy trzymając się za ręce potrafią stawić czoła wielu przeciwnościom. Wyjątkowym łańcuchem są splecione ręce małżonków i ich dzieci – całej rodziny.

Przyglądając się wspólnotom małżeńskim – zwłaszcza w obecnej dobie, kiedy jesteśmy świadkami wielu „pęknięć” więzi małżeńskiej - możemy się właśnie przestraszyć ich kruchością, tym, że tworzą je słabi ludzie. To, co dodaje nam otuchy to prawda, że jest jedna Osoba, która tę więź zespała – Chrystus. Tym, który trzyma poszczególne ogniwa tego duchowego łańcucha ludzkich serc i konsoliduje je jest Bóg. I ta wspólnota nie tylko wytrzymuje – ona funkcjonuje i to funkcjonuje dobrze.

Nie ma potężniejszej wspólnoty wtedy, kiedy cała rodzina trzyma się za ręce – tworząc swoisty łańcuch serc - a jednocześnie każda z osób trzyma się mocno Jezusa – **jest to potęga!**

Nie tak dawno w Radio EM poruszyło mnie świadectwo jednego z małżeństw, którzy opowiadali o wspólnym kroczeniu drogą wiary. Mówili o mocy wspólnej modlitwy oraz o życiu sakramentalnym w ich małżeństwie. Potrafili zaobserwować różnicę między dniami ze wspólną modlitwą i tymi, kiedy tę modlitwę zaniedbywali. Podkreślali, że do spowiedzi chodzą zawsze razem – tego samego dnia oraz jaka jest różnica w ich relacji, kiedy długo się nie spowiadali. Niby takie proste sprawy, tak oczywiste, a jednak w wielu domach zaniedbane. Wielu nie potrafi zaobserwować związku między modlitwą, życiem sakramentalnym a tym, co się wydarza w ich życiu, jak wyglądają relacje między małżonkami, między nimi a ich dziećmi, a nawet w szerszym gronie. Związek jest oczywisty i bardzo ścisły. Na ogół zdajemy sobie z niego sprawę dopiero z perspektywy czasu i najczęściej dopiero jak coś złego się wydarzy.

Opowiada się zabawną historię – i dosyć pouczającą – jak to pewien mąż, w rozmowie ze swoimi kolegami chwalił się, że jego żona wiele spraw załatwia za niego. Miał zwyczaj powtarzać, nie ukrywając satysfakcji: „*moja żona robi to za nas dwoje*”. Kiedy zeszli na temat wiary i uczestniczenia we Mszy Świętej niedzielnej on ze spokojem powiedział: „*ja nie chodzę do kościoła – moja małżonka idzie za nas dwoje*”. Pewnej nocy miał jednak sen, który dużo zmienił. Śniło mu się, że razem z małżonką stoją przed drzwiami Nieba. Wtem drzwi się otwierają i przyjazny aczkolwiek stanowczy głos rzekł do jego małżonki: „*wejdź proszę*”, a kiedy on próbował przekroczyć próg nieba usłyszał: „*Ona weszła za was dwoje*”. Pozostał na zewnątrz, a drzwi w jego śnie zatrzasnęły się z takim hukiem, że się przebudził cały mokry od potu. W następną niedzielę, kiedy żona tradycyjnie wybierała się do kościoła, ku swemu zdumieniu zobaczyła swego męża przy drzwiach również gotowego do wyjścia. Mąż, jakby od niechcienia powiedział: „*wiesz – dzisiaj pójdę razem z tobą*”.

Wiara, jako wyjątkowy dar Boży jest darem nieprzekazywalnym – oznacza to, że nie możemy za kogoś uwierzyć choćbyśmy bardzo chcieli, aby ten ktoś był człowiekiem wierzącym. Tej, poniekąd dramatycznej prawdy, doświadczają zwłaszcza rodzice, których dzieci są niewierzące – ile z tego tytułu rodzi się w ich sercu bólu i cierpienia? Któraż wierząca Matka, gdyby miała tylko taką władzę, nie dokonałaby tego aktu wiary za swe dziecko? Tymczasem musi ono uczynić to osobiście – ponieważ wiara jest aktem konkretnego człowieka. Natomiast mamy władzę stworzyć w domu atmosferę wiary, środowisko sprzyjające rozwojowi wiary, pomocne dla wiary. Możemy sobie wzajemnie pomagać – i więcej – jeżeli chodzi o moją drogę do nieba to małżonkowie, rodzina są dla siebie nieodzowną pomocą. Rodzina to wyjątkowe środowisko wzrastania w wierze – to jest ten łańcuch splecionych rąk, które momentami przytrzymają kogoś, kto przeżywa jakiś kryzys, zachwianie.

Nie jest więc bez znaczenia, czy małżonkowie wraz dziećmi wspólnie razem się modlą, uczestniczą w sakramentach, rekolekcjach, itd. Czy jedno drugie motywuje, zachęca, mobilizuje – czasem nawet, jak ewangelicznego Szymona, przymusi? Czy w domu rozmawia się o Bogu, o Jezusie, o niebie, o miłości, o świętych, o Kościele i jego nauczaniu, o kapłanach – a jeśli tak to, jak się o tym rozmawia? Czy rozmowy te są budujące, umacniające czy też osłabiające wiarę domowników? Niekiedy rodzice muszą zachować pewne powstające wątpliwości tylko dla siebie, a dzieciom - na ich etapie wzrastania - dać pewność swej wiary, ponieważ tego potrzebuje ich stan rozwoju duchowego.

Nie ma potężniejszej wspólnoty jak rodzina, która trzyma się za ręce a jednocześnie każda z osób trzyma się mocno Jezusa – **jest to potęga!** Dosłownym wzorem jest Święta Rodzina z Nazaretu: Jezus Maryja i Józef.

Ks. Stanisław Kozik OSJ

Kroki indywidualnej pracy duchowej

1. *„Zaproście Jezusa! (...) Zaproście Go do Waszych serc, do Waszych rodzin. Niech będzie pierwszym Gościem Waszych radości i trosk.”* (św. Jan Paweł II Anioł Pański -30.12.2001)

Niech to wołanie św. Jana Pawła II będzie dla każdego z małżonków i ich rodzin prawdziwym przebudzeniem... Olsnieniem Światła Miłosierdzia! Pozwólcie Zmartwychwstałemu Chrystusowi odrzucić głaz, jaki przytłacza wasze relacje małżeńskie i rodzinne! Czy macie odwagę razem biec do grobu, by przejrzeć? Tylko tam uwierzycie...

2. Umocnijcie się we wspólnej modlitwie rodzinnej. Nie rezygnujcie z niej z powodu konfliktów, napięć czy też natłoku obowiązków. Nie wstydzicie się klękać razem i trwać nawet w milczeniu przed Bogiem. Słuchajcie Go razem...
3. Jeśli twój mąż czy żona albo któreś z dzieci zagubiło swoje więzi z Bogiem – nie ustawaj w modlitwie wstawienniczej ufając, że Dobry Pasterz znajdzie dla nich drogę powrotu. Miłość jest związana z ofiarą... Wesprzyj swój modlitewny szturm świadomym podjęciem w tej intencji ofiary.
4. Zaproponujcie w swojej rodzinie własny rytuał spędzania niedzieli – tak, by była ona przeżywaniem radości Zmartwychwstania, czasem odpoczynku, rodzinnych przyjemności i dobrej kultury.
5. Maryja rozważała trudne sytuacje w sercu. Też nie знаła odpowiedzi. Jednak ufała... Jest Matką zawierzenia. Uczy nas jak łączyć rozum, logikę ...z nieograniczoną Miłością i Miłosierdziem. Jest Matką Miłosierdzia... Trwaj w Jej szkole wiary.